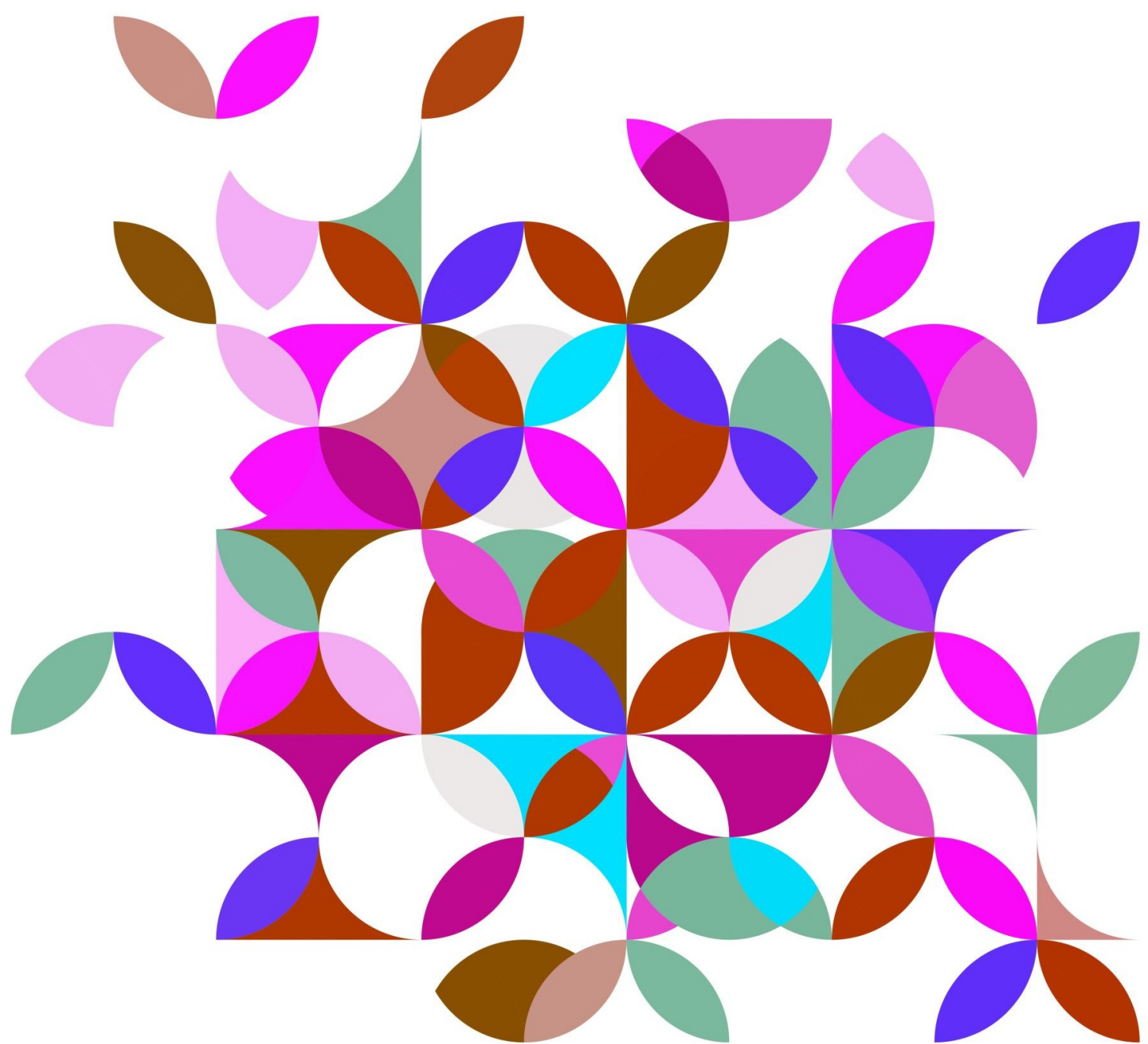

JANA DUDOVÁ

ODPOVĚDNOST
UČITELE NA
AKCÍCH
KONANÝCH
MIMO ŠKOLU

ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Hygienické požadavky na prostory a provoz škol a školských zařízení - § 7

(1) Školy a školská zařízení jsou povinny zajistit, aby byly splněny hygienické požadavky upravené prováděcím právním předpisem na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid a nakládání s prádlem.

(2) Režim dne zohledňující věkové a fyzické zvláštnosti dětí a mladistvých, podmínky jejich pohybové výchovy a otužování, podmínky odborného výcviku a učební praxe, režim stravování včetně pitného režimu upraví zařízení pro výchovu a vzdělávání v provozním řádu.

(3) K předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění je zařízení pro výchovu a vzdělávání povinno zajistit oddělení dítěte nebo mladistvého, kteří vykazují známky akutního onemocnění, od ostatních dětí a mladistvých a zajistit pro ně dohled zletilé fyzické osoby.

ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

- **Provozovatel potravinářského podniku nesmí ve škole nebo školském zařízení zapsaných do školského rejstříku nabízet k prodeji ani prodávat potraviny, které jsou v rozporu s výživovými požadavky na zdravou výživu dětí ve věku do ukončení povinné školní docházky.** Požadavky na potraviny, které odpovídají výživovým požadavkům na zdravou výživu dětí ve věku do ukončení povinné školní docházky a lze je nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních, stanoví jiný právní předpis o požadavcích na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních (§ 7a).

ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ- § 8

Škola v přírodě a zotavovací akce

(1) **Zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů**, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti. Zotavovací akce se může skládat z více běhů. Pro účely účasti na zotavovací akci se za dítě ve věku do 15 let považuje i dítě, které v kalendářním roce, kdy je zotavovací akce pořádána, dovrší věk 15 let. Školou v přírodě se pro účely tohoto zákona rozumí zotavovací pobyt bez přerušování vzdělávání dětí mateřské školy nebo žáků základní školy, který organizuje mateřská nebo základní škola.

(2) Osoba, která přijala děti na zotavovací akci (dále jen "pořádající osoba"), je povinna zajistit její **umístění, zásobování vodou a odstraňování odpadků a splaškových vod v souladu s hygienickými požadavky** upravenými prováděcím právním předpisem. Pořádající osoba je dále povinna dodržet **hygienické požadavky na prostorové a funkční členění staveb a zařízení, jejich vybavení a osvětlení, ubytování, úklid, stravování a režim dne**, které upraví prováděcí právní předpis. **Prováděcí právní předpis stanoví, které potraviny nesmí pořádající osoba na zotavovací akci podávat ani používat k přípravě pokrmů, ledaže budou splněny podmínky upravené tímto prováděcím právním předpisem.**

ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ- § 8

Pořádající osoba nebo škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, je povinna jeden měsíc před zahájením zotavovací akce nebo školy v přírodě ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví

- a) termín a místo jejího konání, a to s uvedením adresy nebo názvu katastrálního území a zeměpisných souřadnic,
- b) počet zúčastněných dětí; jedná-li se o zotavovací akci, počet dětí zúčastněných v každém běhu s uvedením data jeho zahájení a ukončení,
- c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou,
- d) způsob zajištění stravování účastníků a
- e) jméno a příjmení odpovědné osoby přítomné na škole v přírodě nebo zotavovací akci, a to pro každý běh zotavovací akce, a telefonní číslo na ni.

ZÁKON
O OCHRANĚ
VEŘEJNÉHO
ZDRAVÍ
§ 9

Škola může na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů vyslat jen dítě, které

a) je zdravotně způsobilé k účasti na ní,

b) nejeví známky akutního onemocnění (například horečky nebo průjmu),

c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření.

(2) Pořádající osoba může na zotavovací akci přijmout jen dítě, které splňuje požadavky stanovené v odstavci 1 a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci.

(3) Zdravotní způsobilost dítěte pro účast na škole v přírodě na dobu delší než 5 dnů nebo zotavovací akci posuzuje a posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost.

ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ - § 10

**Podmínky účasti
fyzických osob činných
při škole v přírodě a
zotavovací akci**

Fyzické osoby činné při
škole v přírodě nebo
zotavovací akci jako dozor
nebo zdravotník musejí být
k této činnosti **zdravotně
způsobilé.**

Fyzické osoby činné při
**stravování musí splňovat
požadavky stanovené pro
výkon činností
epidemiologicky
závažných**

ZÁKON
O OCHRANĚ
VEŘEJNÉHO
ZDRAVÍ
§ 11

Povinnost školy, která vysílá děti na školu v přírodě a pořadající osoby

- Škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, a pořadající osoba jsou povinny zajistit
- **základní péči o zdraví všech účastníků** po dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě, kontrolu dodržování hygienických požadavků
- **účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10; účast zdravotníka** při převzetí posudků a prohlášení podle § 9 odst. 3 a § 10 odst. 2, **při sestavování jídelníčku a režimu dne; dosažitelnost zdravotníka** 24 hodin denně po celou dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě; pořízení výpisu z posudků o zdravotní způsobilosti,
- **vybavení lékárničky** pro školu v přírodě nebo zotavovací akci podle druhu akce; nejmenší obsah lékárničky pro školy v přírodě a zotavovací akce upraví prováděcí právní předpis,
- **vedení zdravotnického deníku** a seznamu účastníků a následné uchování těchto dokumentů po dobu 6 měsíců od skončení školy v přírodě nebo zotavovací akce,
- **informovanost osoby, která má dítě v péči, o zdravotních potížích**, které dítě v průběhu školy v přírodě nebo zotavovací akce prodělalo, a o případném kontaktu s infekcí.
- **Pořadající osoba je dále povinna zajistit instruktáž všech fyzických osob činných na zotavovací akci**, s výjimkou zdravotníka, o hygienických požadavcích na tyto akce a o předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jiných poškození zdraví včetně základů první pomoci, pokud se takové instruktáže dosud nezúčastnily.

ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ- § 12

Jiné podobné akce pro děti a škola v přírodě na kratší dobu

Při organizovaném pobytu dětí v počtu menším nebo po dobu kratší, než stanoví § 8 odst. 1 věta první, s výjimkou akcí pořádaných pro děti v poměru rodinném a obdobném, **musí osoba, která akci pořádá, zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení, zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce a účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10 odst. 1 a 3. Škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu 5 dnů nebo kratší, musí zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení a zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce.**

ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ §13

Uživatelé staveb zařízení pro výchovu a vzdělávání, škol v přírodě, staveb pro zotavovací akce... jsou povinni zajistit, aby vnitřní prostředí pobytových místností v těchto stavbách odpovídalo hygienickým limitům chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů, upravených prováděcími právními předpisy. Tím není dotčena povinnost vlastníka stavby podle zvláštních právních předpisů udržovat stavbu v dobrém stavebním stavu.

Provozovatel venkovní hrací plochy určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem. Podmínky provozování takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v provozním řádu.

Z. 89/2012 Sb., občanský zákoník:

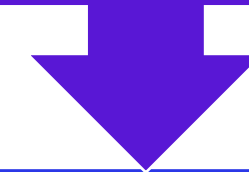
§ 2910: škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil.

§ 2958: při prokázání zaviněného vzniku škody na zdraví je pedagog (škůdce) povinen k náhradě škody – nemajetkové újmy na zdraví

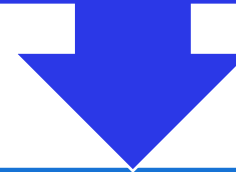
Odpovědnost subjektivní (prokázání zavinění) – pokyny ředitele školy

PRACOVNĚPRÁVNÍ
ODPOVĚDNOST

Z. 262/2006 Sb., zákoník práce - § 301

Školský zákon

Vyhl. č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení - § 6 odst. 4: pedagogický pracovník vykonává podle pokynů ředitele dohled i mimo školu a školské zařízení, zejména při kurzech, exkurzích a jiných činnostech vyplývajících ze školních vzdělávacích programů nebo učebních dokumentů, účasti na soutěžích, přehlídkách a jiných akcích organizovaných školou.

Zaměstnanci jsou mimo jiné
povinni **dodržovat**

právní předpisy vztahující se k
práci jimi vykonávané;

ostatní předpisy vztahující se k
práci jimi vykonávané, pokud s
nimi byli řádně seznámeni.

VYBRANÁ USTANOVENÍ ŠKOLSKÉHO ZÁKONA § 1

- Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

VYBRANÁ USTANOVENÍ ŠKOLSKÉHO ZÁKONA § 22

Povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků

(1) Žáci a studenti jsou zejména povinni

dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,

plnit pokyny pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

(2) Zletilí žáci a studenti jsou dále povinni

informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.

VYBRANÁ
USTANOVENÍ
ŠKOLSKÉHO
ZÁKONA § 22

Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni

a) zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení,

b) na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka,

c) informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,

VYBRANÁ
USTANOVENÍ
ŠKOLSKÉHO
ZÁKONA
§ 22 A

Práva pedagogických pracovníků

Pedagogičtí pracovníci mají při výkonu své pedagogické činnosti právo

- a) na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména **na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem** ze strany dětí, žáků, studentů nebo zákonných zástupců dětí a žáků a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole,
- b) **aby nebylo do jejich přímé pedagogické činnosti zasahováno v rozporu s právními předpisy,**
- c) **na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení** v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé vyučovací, výchovné, speciálněpedagogické a pedagogicko-psychologické činnosti,

VYBRANÁ USTANOVENÍ ŠKOLSKÉHO ZÁKONA-§ 28

Školy a školská zařízení vedou podle povahy své činnosti tuto dokumentaci:

školní řád nebo vnitřní řád

knihu úrazů a záznamy o úrazech dětí, žáků a studentů, popřípadě lékařské posudky,

protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy.

VYBRANÁ
USTANOVENÍ
ŠKOLSKÉHO
ZÁKONA
§ 29

- Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny **přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.**
- Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné **informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.** Ministerstvo stanoví vyhláškou opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících.
- Školy a školská zařízení jsou povinny vést **evidenci úrazů dětí, žáků a studentů,** k nimž došlo při činnostech uvedených v odstavci 2, vyhotovit a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá.

VYBRANÁ
USTANOVENÍ
ŠKOLSKÉHO
VYBRANÁ
USTANOVENÍ
ŠKOLSKÉHO
ZÁKONA - § 29

Žáci mohou při vzdělávání a poskytování školských služeb ve školách a školských zařízeních a s ním přímo souvisejících činnostech

a) nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, **pouze pod dohledem osoby s odbornou způsobilostí** podle zákona upravujícího ochranu veřejného zdraví vykonávaným způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem,

b) nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi neuvedenými v písmenu a) nebo vykonávat činnosti spojené s nebezpečnou expozicí prachu nebo biologickým činitelům, které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, pouze **pod dohledem odpovědné osoby**, která vykonává pedagogickou činnost a splňuje požadavky stanovené prováděcím právním předpisem, nebo instruktora na pracovišti právnických nebo fyzických osob, kde žáci vykonávají praktické vyučování, vykonávaným způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem.

VYBRANÁ
USTANOVENÍ
ŠKOLSKÉHO
ZÁKONA
§ 30

(1) Ředitel školy vydá školní řád; ředitel školského zařízení vnitřní řád. Školní řád a vnitřní řád upravuje

a) podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole nebo školském zařízení,

b) provoz a vnitřní režim školy nebo školského zařízení,

c) podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,

d) podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

(2) Školní řád obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů.

(3) Školní řád nebo vnitřní řád může omezit nebo zakázat používání mobilních telefonů nebo jiných elektronických zařízení dětmi, žáky nebo studenty, s výjimkou jejich používání v nezbytném rozsahu ze zdravotních důvodů.

TRESTNĚPŘÁVNÍ ODPOVĚDNOST

- § 147 Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti
- (1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
- (2) Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.
- (3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

TRESTNĚPŘÁVNÍ ODPOVĚDNOST

§ 148 Ublížení na zdraví z nedbalosti

(1) Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo z nedbalosti způsobí ublížení na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY

Obecně platí, že škola odpovídá za veškerou škodu vzniklou žákovi, a to i když neporušila žádnou svoji povinnost (tzv. objektivní odpovědnost). To platí jak pro újmu na zdraví, tak také pro škodu na majetku. Znamená to tedy, že v případě, že žákovi vznikne újma na zdraví nebo škoda na majetku, škola by ji měla vždy odškodnit.

Výjimkou z tohoto pravidla jsou následující případy, kdy škola odpovědná není, pokud škoda vznikla:

- Tím, že žák svým zaviněním porušil předpisy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány;
- V důsledku opilosti žák nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek, pokud škola nemohla vzniku škody zabránit;
- Tím, že se žák choval v rozporu s obvyklým způsobem chování, přestože si musel být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY

- Pokud škola žáka odškodní, může zaplacenou částku (nebo její část) požadovat za určitých podmínek po učiteli, který škodu zavinil. V první řadě v případě učitele musí z jeho strany dojít k **porušení povinnosti**. Pokud učitel žádnou svoji povinnost neporušil, nemůže po něm škola nic požadovat. Pokud k porušení povinnosti ze strany učitele došlo **z nedbalosti**, může po něm škola požadovat náhradu, avšak maximálně ve výši 4,5 násobku jeho průměrného měsíčního výdělku. Pokud by však učitel porušil svoji povinnost **úmyslně** nebo v opilosti či po požití jiných návykových látek, může po něm škola požadovat náhradu celé částky.
- Nejprve je třeba vždy posoudit, zda by za úraz odpovídala škola. Teprve potom přichází na řadu odpovědnost učitele, který v tu dobu na žáky dohlížel.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY

- Standardně má při vzdělávání mimo školu na každých započatých 25 žáků základní školy připadat jeden zaměstnanec školy s tím, že vždy alespoň jeden s těchto zaměstnanců musí být pedagogickým pracovníkem. Zaměstnanci, kteří nejsou pedagogickými pracovníky, musejí být zletilí a svéprávní.
- **Příklad:** V případě, že se vyučování mimo školu zúčastní 55 studentů, mají na ně dohlížet 3 zaměstnanci školy. Alespoň jeden z těchto tří zaměstnanců musí být pedagogickým pracovníkem.
- Výjimku může stanovit ředitel školy. Musí však vzít v potaz, jak bude v daném případě náročné zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků.
- Zvláštní pravidla platí, pokud je sraz žáků na akci na jiném místě než ve škole. V takovém případě musí být bezpečnost (dozor) na místě srazu zajištěna již 15 minut před časem srazu. Zajišťování bezpečnosti ze strany školy končí na předem určeném místě v předem určený čas. Místo a čas srazu a ukončení akce musí škola oznámit nejméně 2 dny dopředu zákonným zástupcům žáků.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY

- Škola v přírodě bude zpravidla spadat do kategorie "zotavovací akce" Na ty klade zákon přísnější požadavky (např. přítomnost zdravotníka, posudky o zdravotní způsobilosti dětí, hygienické požadavky na ubytování, stravování, ...). Kromě kategorie "zotavovací akce" by škola v přírodě mohla také spadat do kategorie "jiná podobná akce pro děti". I v tomto případě je třeba splnit určité požadavky (hygienické požadavky na ubytování, požadavky na dozorující osoby, ...).
- Výuka mimo školu v řádu hodin takové podmínky splňovat nemusí.

ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY

METODIKA

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ("OZ")

Zákon č. 40/ 2009 Sb., Trestní zákoník

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 373/2011 sb., o specifických zdravotních službách (zdravotní způsobilost ke vzdělávání, výchově a sportu)

Vyhláška MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Vyhláška č. 273/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance školy a školských zařízení

Vyhláška 393/2013, kterou se stanoví zdravotní způsobilost k tělesné výchově a sportu

Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví k § 2958 OZ

NĚKTERÉ
OTÁZKY

